

GLASILO

DELOVNEGA KOLEKTIVA LIP BLED

LETO VII.

SOBOTA, 15. JANUAR 1977

Št. 1

Združitev proizvodnje in predelave v Podnartu

Ze več let so delovni pogoji z dotrajano strojno opremo v obeh obratih TOZD Podnart najslabši. Z namenom, da se omogoči normalno delo je bil že pred leti izdelan razvojni proizvodni program. Do izdelave investicijskega programa v vseh teh letih ni prišlo. Izgradnja in koncentracija proizvodnje v Podnartu se je odlagala vse do današnjega dne. Delovni pogoji so se z leti še poslabšali, osnovna sredstva pa so se vzdrževala le v takšni meri, da je bilo omogočeno obratovanje.

Ze prej, posebno pa v zadnjih letih, se je največ vlagalo v modernizacijo in razširitev proiz-

vodnje v ostale TOZD v okviru naše delovne organizacije. S takšnim načinom investiranja pa so bili zaposleni v TOZD Podnart postavljeni zaradi nevdržnih delovnih pogojev v zelo težak položaj. Kljub temu so se prizadevali in s svojim delom dokazali, da je v neenakih delovnih pogojih možno doseči zelo dobre delovne rezultate.

Prav v zadnjih letih z ustanovitvijo samostojne TOZD je dokazano, da je največji ostanek dohodka na zaposlenega dosežen v TOZD Podnart. Ker svoje proizvodnje in tudi obsega nismo spreminjali, lahko trdimo, da so bili rezultati dela tudi v pretek-

lih letih nadpovprečni. Med zaposlenimi je nastal upravičen nemir in nezaupanje. Mnogi ne morejo verjeti, da se delavcem, ki so toliko prispevali s svojim delom, ne zgradi potrebnih objektov. Sredstva za predvideno gradnjo so zaposleni v Podnartu in na Lancovem že ustvarili in so znatno večja, kot je vrednost predvidene investicije.

Z gradnjo se mora končno po tolikih letih uresničiti cilj kon-

centracije proizvodnje, bolj smotrnega obratovanja, tesne povezanosti obeh tehnoloških procesov primarne proizvodnje in predelave. Vzporedno s tem se bodo znatno zmanjšali splošni stroški, zaposleni pa bodo imeli urejene delovne pogoje.

V ta namen je izdelan investicijski program. V proizvodnem programu so zajeti le obstoječi izdelki oblog, zabojev in palet.

Ekonomski pokazatelji, ki opravičujejo predvideno gradnjo, so zelo ugodni. Prav ti pokazatelji in bogata tradicija te gospodarske dejavnosti so že pred leti postavili gradnjo v Podnartu na prioriteten vrstni red. Končno bo le prišel čas, da se vsem zaposlenim v TOZD Podnart z izgradnjo v prihodnjem letu omogočijo urejeni delovni pogoji in s sodobno tehnologijo lažje delo.

Program kulturne akcije »Človek, delo, kultura«

Aktiv komunistov — kulturnih delavcev radovljiške občine je sredi decembra sprejel obsežen program lani začete akcije v okviru tedna Komunistična pod geslom »Človek, delo, kultura«, ki ga bodo izvajali v 1977. letu.

Zasnova programske usmeritve je vzeta iz ocen lanskoletne akcije in samoupravne organiziranosti kulturne skupnosti ter programskih nalog kulturnih institucij, organizacij in društev v občini.

Osnovno vodilo letošnje akcije bo utrditev in kakovostno izboljšanje samoupravne organiziranosti vseh organov kulturne skupnosti, uveljavljanje vloge delegatov v delegacijah, konferencah delegacij in skupščine kulturne skupnosti pri posredovanju interesov in zahtev delovnih ljudi in občanov iz baze. Poseben poudarek bo tudi v tem letu na množični kulturi, zasledujoč načelo kvalitete, zgolj številčnosti, zlasti pa na idejnopolitičnih in estetskih elementih.

V vseh delovnih organizacijah in krajevnih skupnosti bodo okrepili kulturna žarišča z imenovanjem strokovno usposobljenih poverjenikov in poverjeništev za kulturo. V tem cilju bosta kulturna skupnost in ZKPO pripravili program načrtnega usposabljanja, v katere se bodo vključile tudi sindikalne organizacije.

Kulturna akcija za delovne kolektive mora zajeti vse oblike kulturne poudarjalnosti na področju dramske, glasbene, likovne in literarne dejavnosti z organiziranjem gostovanj poklicnih in amaterskih skupin. Začeli bodo

načrtno usmerjati tudi aktivnost mladinskih klubov, ki jim bosta nudila strokovno pomoč ZKPO in delavska univerza.

V vseh večjih delovnih organizacijah bodo ustanovili kottičke marksistične in družboslovne literature, v matični knjižnici pa bodo obogatili knjižni fond in organizirali oddelek družboslovne-marksistične knjige, hkrati pa zagotovili ustrezno gradivo poljudno vojaškega čtiva in študijskega gradiva za področje ljudske obrambe.

Vse prireditve in akcije dramske, glasbeno-zborovske, likovne in literarne dejavnosti bodo v tem letu vsebinsko naravnane na jubilejno politično in kulturno manifestacijo ob 40-letnici prihoda na čelo KPJ tov. Tita in 40-letnico ustanovitve KP Slovenije. Okvirni program nakazuje zgolj globalno usmeritev kulture. Po razpravi, ki že potekajo v vseh osnovnih organizacijah ZK, kulturnih organizacijah, društvih in ustanovah pa bodo vsi nosilci nalog v januarju sprejeli lastne delovne programe, ki jih bodo v okviru akcije »Človek, delo, kultura« v 1977. letu organizirale na svojem območju.

Podeljena priznanja ob Linhartovem dnevu kulturni skupnosti Radovljica

V festivalni dvorani na Bledu je bila v soboto, 11. decembra, vsakoletna Linhartova proslava, ki je bila tokrat posvečena 220-letnici rojstva velikega radovljiškega rojaka Antona Tomaža Linharta, prvega slovenskega dramatika in prosvetitelja.

O velikem pomenu, za slovensko kulturo odločujočih literarnih del in zaslugah Linharta, ki so še danes aktualne, je spregovoril na slovesnosti književnik Vladimir Pavšič — Matej Bor. Svoja izvajanja je povezal z današnjimi kulturnimi dogajanjem in problemi na Slovenskem v pogojih uveljavljanja samoupravnih odnosov v kulturi in njenem približevanju najširšim množicam delovnih ljudi.

Kot vsako leto ob Linhartovem dnevu so tudi na tej proslavi podelili najvišja priznanja Kulturne skupnosti Radovljica — Plakete A. T. Linharta. Za 1976. leto so prejeli plaketo: RKUD Sloboda Vis — Varaždin v znak priznanja za 10-letno uspešno in prijateljsko sodelovanje s kulturnimi društvi in ZKPO občine Radovljica, DPG Svoboda Bohinjska Bela za 30-letno ustvarjalno kulturno dejavnost zlasti na področju razvijanja amaterske dram-

ske, zborovske in literarne ustvarjalnosti in za skupne napore vseh članov društva pri obnovi kulturnega doma, ki so ga v večini z lastnimi sredstvi zgradili v sodoben kulturni objekt, katerega so svečano odprli ob letošnjem prazniku republike. Zdenko Cund — predsednik DPD Svoboda Bohinjska Bela je prejel plaketo A. T. Linhart za dolgoletno požrtovalno in uspešno vodenje društva, za izredne zasluge na področju amaterske gledališke dejavnosti, v kateri se je udeleževal kot režiser in igralec.

V kulturnem programu so se razen moškega pevskega zbora KUD Bled in folklorne skupine KUD Triglav iz Srednje vasi v Bohinju predstavili v izredno pestrih točkah člani mešanega zbora, tamburaškega orkestra in folklorne skupine RKUD Sloboda Vis Varaždin. Njihov nastop je posebno pritegnil obiskovalce, ki so jim organizatorji tudi namenili to prireditve, da bi jim z izvajanjem pesmi in plesov jugoslovanskih narodov ob kulturnem prazniku Radovljice omogočili čimveč prijetnega kulturnega užitka.

JR

Stara žaga v Martuljku

Odnos do sodelavca in proizvodnje

V novem letu bo potrebno več resnosti pri delu, sodelovanja na znotraj in izven delokroga. Prav temu problemu smo na sestanku ZK osnovne organizacije TOZD Rečica dobršen del časa posvetili medsebojnim odnosom delavcev pri delu in izven delovnega časa.

Ti še zdaleč niso na zadovoljivi višini. Disciplinarni ni v redu. Delavci so med seboj sprti. Pojavljajo se vse čisto neprimerna izražanja in celo fizična obračunavanja.

lem moral rešiti celotni aktiv ZK OZD.

V bodoče bo pravočasno analizirati disciplinske prekrške. Predvsem zakaj je do teh prišlo in kaj narediti, da bo teh čimmanj. Seje morajo biti naprej dobro pripravljene. Posebno pozornost bo posvetiti ob glasovanjih. To mora biti izpeljano po predpisih in točno, da ne bo poznejših negotovanj. Vse informacije morajo biti redne in ob pravem času. Te ne smejo biti

svojem delokrogu. V bodoče se bo izogibati raznim sporom, če pa že bodo, jih bo reševati v ožjem okviru med prizadetimi in njihovimi nadrejenimi.

Pri obravnavanju predloga plana za leto 1977 bo za realizacijo tega boljše rešiti sistem naročanja. Važno bo vzdrževanje standardnega programa. V bodoče bo moral biti v sestavi plana tudi plan delovne sile. Prav tako ni v planu predviden sistem stimulacije. Za realizacijo plana kaže, da bo največja ovira pomanjkanje delovne sile. Okrog dvajset delavcev bo že v januarju mesecu prelo za sprotno realizacijo planskih zadolžitvev.

Tako bo izdelovati čimbolj standardne izdelke. Izven standardne izdelke pa bo rokovno čimpreje narediti. Ker se cene reprodukcijskega materiala kar naprej dvigajo, se tudi ostanki dohodka ne dosega, kar bo prisotno najbrže tudi v tem poslovnem letu. Izpopolniti bo notranjo organizacijo dela, boljše izrabo časa in materiala. Dobršen del boljsega ali slabšega uspeha bo še vedno pogojevalo tržišče. Če bo povpraševanje večje, bo tudi lažje proizvajati. Pripraviti bo ureditveni načrt TOZD. Fiksne stroške bo omejevali, ker bo lažje ob istih potroških cene elektrike, kuriva in drugega.

Proizvodnja bo morala porasti predvsem takim izdelkom, ki so iskani in ki so čimbolj finalizirani. Tako je predvidena povečana proizvodnja oblog. Povečati bo tudi proizvodnjo vrat in te plasirati na zunanje tržišče.

Skratka, delati bo več, cenejše in kvalitetnejše. Ena pozitivnih akcij bo tudi v tem, da bomo skoraj ves žagan les obdelali doma.

Nov način nagrajevanja še ni dovolj obdelan, ker merila ne zajemajo prihrankov na materialu. Prav tako niso nagrajevanja določena delovna mesta od doseganja pri delu, kjer največ ali izključno vplivajo na rezultate dela. Tako bo na tem področju še vedno iskati boljše rešitve.

Več zadanih nalog za izboljšanje stanja predvidenih v sanacijskem programu smo izvršili v drugem polletju več kot v prvem, ker je povpraševanje po izdelkih v drugem polletju bilo znatno ugodnejše. Dosegli smo zadovoljive uspehe pri prihranku časa in izkoriščanju materialov.

Zaključni račun pa bo najbolje pokazal na katerem področju smo bili bolj uspešni, na katerem pa manj. Zavedati pa se moramo, da se leto začne z mesecem »januarjem«. Zamujeno je pa zelo težko nadoknaditi.

Tand

Mehanizacija in avtomatizacija na hodiščih

O tem je bilo že dosti govora tudi v našem Glasilu, vendar ne bo škodovalo, če o tem še govorimo in iščemo še boljše rešitve kot jih poznamo.

Poleg drugih ugodnosti je tu namen odprave težkega fizičnega dela. Človek ima samo še nadzor in pregledno funkcijo. Seveda je to lažje doseči le pri avtomatizaciji. Na hodiščih pa mora vlada-ti popoln red. Tako v gozdu odstranimo samo vrh, ostalo pa opravimo na mehaniziranih hodiščih. Ker je že čutili in to bo v bodoče še bolj, pomanjkanje hlobovine in stranskih produktov (sekanice) je važno to čimboljše izkoristiti.

Poznamo več tipov takih mehaniziranih hodišč:

1. Gradijo jih gozdarji. Pri tem se drevesa krojijo na širok asortiman hlobovine oziroma tehnični les. Tu je težnja, da se čimveč sortimentov dobi. Nastopa veliko različnih odjemalcev.

2. Ta tip zasleduje določen omejen program. Tak sistem imajo v Marlesu, kjer se sortira samo to, kar se bo razžagalo.

3. Tip je mešanica obeh in jih gradi gozdarstvo skupno z žago. Gozdarji pripeljejo hlobovine na skladišče, 2/3 prevzame glavni odjemalec, 1/3 lesne mase (drobno, predebelo) se proda drugim odjemalcem. Nemci že uveljavljajo elektronsko vodenje hodišča — razmišljajo pa še računalniško vodenje. Tako je zgrajeno na južnem Bavarskem. Seveda so tu važna transportna sredstva. Količine za obdelavo pa je nujno okrog 60.000 m³ letno, pri drobnih hlobovinah pa že 30.000 m³ oblovine.

Veliko študije je bilo okrog avtomatskih naprav za poedinenje hlobovine. Tam kjer so hlobovine daljši od 15 m, se dodatno montirata dva motorja, ki izravnata steblo.

Transporter za poedinenje meče hlobovine na vzdolžni transporter, ki vodi v lupinik in na čeljenje. Za posebne dolžine je možno poleg obstoječih merilnih naprav še dodatne merilne naprave. Tako lahko na cm natančno čelimo. (Na napravah, ki jih poznamo, oziroma uporabljamo pri nas še tega ne dosežemo).

Zelo dobro je rešeno čeljenje hlobovine, ki je prirejeno tako, da to opravi sekalnik, torej ne napada žagovina, temveč sekanice. Kjer je hlobovina debelejša od 70 cm, se montira dodatno še verižno žago za čeljenje. Poleg stabilne čelilne linije montiramo še pomično čelilno linijo. Tako hodišče je vedno povezano s specialnimi transportnimi potmi, oziroma napravami. V žlebovih je poleg ostalega še naprava, ki hlobovine obrne z debelim ali drobnim koncec naprej.

Sortirni sistemi so značilni za posamezne potrebe in ne moremo govoriti o dobrem ali slabem sistemu. Proizvodnja naj prej poteka s poedinenjem, lupljenjem, čeljenjem in sortiranjem. Za nemoten potek proizvodnje pa montiramo še odlagalce.

Najobčutljivejša točka je čelilnik. Ta naprava deluje boljše, če vgradimo svetlobne zavese, ki na vsakih deset centimetrov meri premer. Čelilničar ima na ta način možnost, da prevzame podatke iz številčnice in daje zahteve za čeljenje na računalnik. Ta potek pa se lahko programira med delom. Programiramo lahko za vsako steblo posebej krojenje. Če se zmoti, program ustavi in nastavi nov program. Čelilničar dobi na krojilni mizi vrsto merilnih podatkov. Poleg drugih tudi merilno napravo za izračun volumna. Z elektronsko napravo za merjenje premerov je tega možno meriti z natančnostjo do 2 mm. S pomočjo svetlobne zave-se pa izmerimo lahko premer, vo-

lumen in število steblov. Ti podatki se izpisujejo v pisalnikih.

Čelilničar določa število boksov iz premera in dolžine in kvalitete hlobovine ter drevesne vrste. Na taki liniji je možno obdelati 70 — 80.000 m³ stebel. Ena varianta je tudi, da imamo na sortirnem kanalu pred boksi svetlobne naprave, ki določijo po tanjšem ali prednjem premeru in dolžini, kam naj naprava hlobovine odmeče.

Razdelitev hlobovine s pomočjo kompjuterja

Razdelitev hlobovine mora biti popolna zahteva. Računalniški sistem mora več kot 100.000 premerov sprejeti. V računalnik vložimo potrebo, kaj bomo preko tedna krojili, čelilničar pa to pot ne sodeluje v programu. Podatki se reprezentirajo na številčnici, s katere posluževalec kontrolira, če je računalnik pravilno programiral; če se pojavi napaka, mora računalnik na novo programirati. Računalnik nam izračuna tudi ali drobni les predelamo v celulozo ali v žagovce, koliko dobimo za stransko blago, obdelano v žagovce, ali če ga sekamo v sekanice.

Transport s portalnim žerjavom ali z viličarjem?

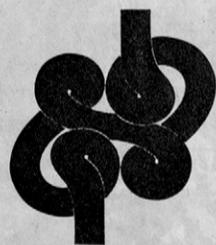
Obravnavati moramo vedno vsak primer posebej, pri tem pa upoštevati velikost hlobovine. Ne ena ne druga naprava se ne da popolnoma izkoristiti. Viličar je pa vsekakor bolj fleksibilen.

Portalni žerjav zahteva pravo, kotno zemljišče, ne sme biti različnih višin. Možno pa je izdelati naprave s portalnim žerjavom v krivini.

Viličar se glede na neravnost zemljišča boljše prilagaja. Vendar je najboljša, da je zemljišče pri uporabi viličarja asfaltirano.

Sortirni transporti do boksi so že 200 m in več dolgi. V takim primeru se viličar boljše obnese, ker ima trikrat večje hitrosti.

Ko smo govorili o prihranku delovne sile, je na mehaniziranih hloboviščih do 40 — 50.000 m³

kapacitete potrebnih sledeče število delavcev: posluževalec, ki ima še toliko časa, da motnje odpravi, voznik viličarja ali žerjavovodja in skakač, ki po potrebi ta dva zamenja.

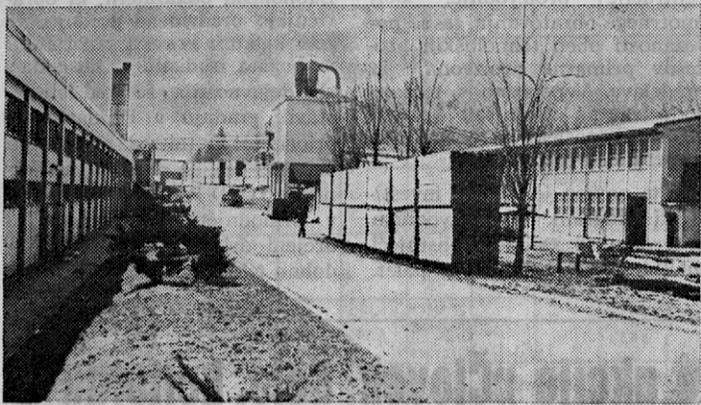
Pri večji kapaciteti 50 in več m³ je potreben še en delavec več za poedinenje. Če pa so naprave še večje, rabimo še enega delavca pri sortiranju (preko 80.000 kub. metrov), potrebna je še ena čelilna linija (6 delavcev).

Žagarji si predstavljamo m³ za določeno merilo kapacitet. Vendar je v moderni obdelavi računati na 7 ur dosežene kapacitete. Pri krojenju 6 metrov dolgih sortimentov so kapacitete večje.

Pri približno 25 cm premera (srednji) in podajni hitrosti 20 — 25m/min na čelilni liniji s sedmimi urami obratovanja na dan je to približno 32.000 m³ na leto.

Možnosti za osvojitve ene ali druge variante je dovolj. Odločitev je v rokah tistih, ki take naprave potrebujejo. Torej je potrebna dobra študija primera in pravilna odločitev za vrsto naprave.

TAND

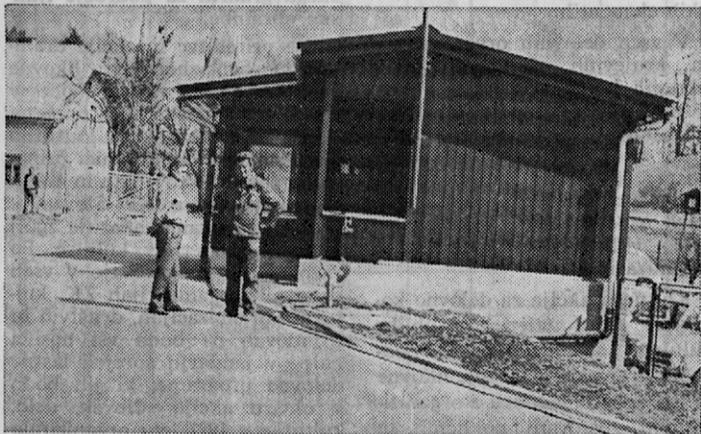
TOZD Rečica

Seveda se večkrat dogovorjeno ne izvaja. Sestanki niso dovolj redno. Vodilni in vodstveni delavci ne izvajajo naloge, ki jih predpisuje opis delovnega mesta.

Odnose bo nujno v bodoče spremeniti — popraviti znotraj služb in na delovnih mestih, v nasprotnem primeru bo ta prob-

polresnične in kasneje spremenjene brez vednosti večine zaposlenih. Vse izpade negativnih medsebojnih odnosov je treba sproti reševati in zaposlene o rezultatih sprotno obveščati na zborih delavcev ali na oglasnih deskah.

Pojavlja se tudi premajhno zanimanje nadrejenih za delavce v

Pomenek pred vratarnico TOZD Rečica

V letu 1976 smo se dobro odrezali, bo leto 1977 uspešno?

Člani DO pozor!

Inovacijska dejavnost v naši delovni organizaciji še ni pokazala vidnejših rezultatov in zato je želja, da ta vsestransko koristna dejavnost boljše zaživi.

Za začetek vam posredujemo dve konkretni zahtevi TOZD, lesna predelava REČICA, in sicer:

1. Predlog konstrukcijske rešitve vogalnega spoja podboja B-4
2. Organizacijske, proizvodne in tehnološke izboljšave v oddelku vrat.

OBRAZLOŽITEV:

Ad 1.

Konstrukcijo podboja B-4 verjetno vsi člani DO dobro poznajo. Izdelan je iz s/j po standardu JUS D.E1.025 in je namenjen predvsem za mokro ter prilagojen za suho vgrajevanje, kot je razvidno iz prospekta. Vogalni spoj je rogljčen in se pri sestavi podboja zbije z žičniki ter zalepi. Sestavljeni podboji se kompletirajo z vratnimi krili ter kompletna vrata vskladiščijo. Zaradi globine podboja 10 cm, posebno pa še pri 15 cm globini je pri skladiščanju, notranjem in zunanjem transportu veliko praznega prostora, otežena kompletacija, zahtevana večja skladiščna zaloga, večji skladiščni prostori, daljši dobavni roki itd., kar so slabe strani sedanje konstrukcije podboja B-4.

TOZD lesna predelava Rečica je z ozirom na zgoraj navedene slabosti zainteresirana za spremembo konstrukcije vogalnega spoja podboja B-4 in poziva vse člane DO k sodelovanju in reševanju omenjenih problemov.

Od predlaganih predlogov, ki jih je izdelala razvojna služba je TEAM za vrata izbral dva, ki jih daje v oceno ter vas poziva, da na ta dva predloga daste svoje pripombe, dopolnitve ali izdela-te lastne predloge, ki jih posredujete svetu za izume, racionalizacije in izboljšave do 10. 2. 1977. Vzorce omenjenih predlogov si lahko ogledate v mojstrski pisarni oddelka vrat na Rečici, odnosno dobite potrebno dokumentacijo v razvojnem oddelku.

Konstrukcijska rešitev vogalnega spoja podboja B-4 mora ustrezati naslednjim pogojem:

— spoj mora biti industrijsko izdelan, poceni, čvrst, lahko sestavljen z vezjo, ki jo je mogoče nabaviti na domačem trgu,

— spoj mora biti enostavno sestavljen tudi za široko potrošnjo,

— spoj ne sme menjati dimenzij podboja B-4, omogočati pa mora vgraditev tesnila, površinsko obdelavo vodotesne izolacije in hrbtno strani, suho vgrajevanje in tudi uporabo materialov za naravno površinsko obdelavo.

Ad 2.

Gospodarska situacija in pred kratkim sprejeti proizvodni prodajni plan nam narekuje, da se vsi angažiramo na iskanju notranjih rezerv, ki so v vsaki DO, tako tudi pri nas. Pozivamo vas, da vse predloge o izboljšanju delovnih mest, organizaciji, tehnologiji, notranjem transportu in drugo, posredujete v pismini obliki v pripravljene skrinjice za predloge, ki jih bo obravnaval svet za izume, racionalizacije in izboljšave.

V tem članku so konkretnejše zahteve iz področja vrat, so pa seveda zelo zaželeni predlogi tudi iz ostalih področij. Torej še enkrat, pozivamo vas k sodelovanju.

Svet za izume, racionalizacije in izboljšave, TOZD Rečica in PRB

Sklepi samoupravnih organov

SDS (23. 12. 1976)

1. Ugotovil je, da vse TOZD niso sprejele plana za leto 1977, zato je podprl sklep TOZD-a trgovina, ki zahteva sestanek z odgovornimi službami v TOZD Rečica, na katerem prisostvuje še prodaja, direktor, sekretar ZK in predsednik OSDK.
2. Na osnovi soglasij vseh TOZD je SDS sprejel sklep o pristopu k RRC. Aneks k pogodbi podpiše Franc Bajt.
3. Prav tako je na podlagi soglasij sprejel povečanje sredstev za poslovalnico v Muski Soboti.
4. Soglašal je z imenovanjem ing. Logarja za novega direktorja podjetja v tujini Slovenia Bois.
5. Sprejel je sistemizacijo DM v oddelku za organizacijo poslovanja in AOP (2. DM operaterja na luknjaču).
6. Obravnaval je prošnjo Planinskega društva Srednja vas za prevzem pokroviteljstva kočne na Vojah in določil za to TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica.
7. Sprejel je sklep o podpisu pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju z delovno organizacijo KLI Logatec.

Svet za gospodarjenje (8., 9., 20. in 23. 12. 1976)

1. Pregledal je povzetek samoupravnih sporazumov o osnovnih planov samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976 — 1980 in sprejel sklep, da se javna obravnava samoupravnih sporazumov o osnovnih planov SIS za obdobje 1976—1980 podaljšala do junija 1977, prispevki za posamezno skupnost v letu 1977 se plačujejo po istih stopnjah kot v letu 1976. Zborom delavcev pa je predlagal v sprejem aneks k samoupravni sporazumu za financiranje potreb krajevnih skupnosti za leto 1977, samoupravni sporazum o financiranju skupnosti za varstvo pred požarom v letu 1977, samoupravni sporazum o skupnih nalogah ljudske obrambe in njihovem financiranju v letu 1977 in samoupravni sporazum o financiranju samoupravne stanovanjske skupnosti.
2. Sprejel je merila za nagrajevanje v letu 1977 in predlog spremembe sam. spor. o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za OD (11. a člen) ter jih posredoval v javno obravnavo.
3. Sprejel je predlog rešitve pritožb in pripomb na oceno DM in ga dal v javno obravnavo.
4. Pregledal je pripombe na gradivo in gradivo v javni obravnavi in sprejel sklep, da ostanejo merila za nagrajevanje potnikov v prodaji in trgovini enaka kot v letu 1976. Ostala merila ostanejo v besedilu, ki je bilo posredovano v javno obravnavo.
5. Potrdil je predlog PAO o višini dodatkov, nadomestil in ostalih obračunov za leto 1977.
6. Sprejel je predlog novih cen s pogoji prodaje, ki ga je pripravila prodajna služba, ki velja od 1. 1. 1977.
7. Potrdil je tudi predloženi predlog cen uslug za DO.

Svet za družbeni standard (9. in 27. 12. 1976)

1. Dodelil je stanovanja v Bohinjski Bistrici naslednjim prosilcem:
 - Ivici Bučar (2-sobno)
 - Emilu Bernjaku (3-sobno)
 - Dragu Pikonu (2-sobno)
 - Francu Langusu (3-sobno)
 - Zdravku Kitiču (2-sobno)
 - Frančiški Kos (2-sobno)
 v Radovljici pa je dodelil garsonjere naslednjim:
 - Janezu Sodja
 - Branku Urhu
 - Franci Smuk
2. Silvu Arhu je dodelil po izselitvi Janka Potočnika še spodnje prostore stanovanjske hiše na Rečici, Triglavska 20.
3. Sprejel je sklep o prodaji stanovanja v Vintgarju Milki Pogačnik.
4. Obravnaval je prošnje za denarno pomoč in jo nekaterim organizacijam tudi dodelil.

Delavski svet TOZD REČICA (15. 12. 1976)

1. Ker v času javne obravnave ni bilo nobene pripombe, da se dodatno sistemizira še eno delovno mesto »kuharica«, je DS predlog potrdil. Sprememba velja od 15. 12. 1976 dalje.
2. Marolt, Železnikar in Cundrič naj si ogledajo pnevmatska gumi vrata v Bohinju in če bi za našo proizvodno halo odgovarjala, naj se jih nabavi. Vzdrževalci naj prestavijo vrata za osebni prehod v proizvodni hali vrat, prav tako naj se popravijo vrata na drugi strani hale.
3. DS je obravnaval plan za leto 1977 ter predlagal zboru delavcev, da ga sprejme. Od prodajne službe pa zahteva, da pripravi predlog za usklajevanje cen z ostalimi proizvajalci vrat, seveda v okviru možnosti po samoupravnem sporazumu.
4. DS daje soglasje za nakup deleža v RRC Ljubljana v znesku 1.500.000 din.
5. Dano je bilo soglasje za povečanje sredstev za poslovalnico v Murski Soboti s tem, da se najde najugodnejši način financiranja (zadolžen direktor in računovodja).
6. Na predlog izobraževalne skupnosti lesarstva v SR Sloveniji Ljubljana je bil potrjen predlog za kandidate za odbor za samoupravni nadzor te skupnosti in sicer: tov. Mikl Jakob iz DO Marles, Maribor, Reber Valerija iz DO Lesonit Ilirska Bistrica, Sinko Viktor iz DO Jelovica Škofja Loka, Pauer Aleksander iz Lesarskega šolskega centra Nova Gorica in Oman Anton iz poklicne lesne šole Škofja Loka.

7. Potrjen je bil predlog, da se v lastni režiji izdelajo naslednja osnovna sredstva:

1 kom delovna miza za mehanično delavnico	5.000.— din
1 kom kleparska delovna miza	4.000.— din
2 kom omara za orodje in repromat. (2 × 3.500.—)	7.000.— din
1 kom omara za mehanično delavnico za orodje in repromaterial	3.500.— din
2 kom omarice za birete à 900 din	1.800.— din
Podstavek za montažo motorjev	1.500.— din
Regal za profilno železo	25.000.— din
Ravnalna miza	8.500.— din
Pnevmatska miza za stiskanje robnih letev (SM)	15.000.— din
Pnevmatska miza za vstavljanje tesnil	4.000.— din
Pnevmatska miza za vrtnanje nasadil	15.000.— din
	90.300.— din

(16. 12. 1976)

Delavski svet TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica

1. Člani DS so investicijo — pristop k Republiškem računalniškemu centru — 1.500.000 din sprejeli z naslednjimi glasovi:
 - ZA: 11
 - PROTI: —
 - VZDRŽAL: 1
2. Plan za leto 1977 so člani DS soglasno sprejeli z naslednjimi pripombami:
 - od 1. 1. 1977 dalje ukiniti vso prodajo žaganega lesa
 - skupaj z razvojnim sektorjem izdelati predlog za povečanje proizvodnje plošč.
3. Predlog za povečanje sredstev za poslovalnico v Murski Soboti — 2.285.000 din so člani DS soglasno potrdili.
4. Soglasno je bil zavrnjen predlog komisije za ugotavljanje kršitev delovnih dolžnosti za sprejem sklepa o prenehanju lastnosti delavca v združenem delu za tov. Antona Medja.
5. Sprejet je bil sklep, da se da v javno obravnavo sistemizacijo naslednjih delovnih mest v oddelku opaznih plošč:
 - sestavljalac elementov V. F.
 - nanašalec lepila robno pri V. F.
 - upravljalac V. F. spajalnega stroja
 Obenem je potrjen tudi spremembo naziva DM »končni kontrolor« v »sorter plošč«.
6. Obnovil je predlog zadnjega zasedanja DS TOZD, da se WF uvede v oddelek opaznih plošč še takrat, ko bodo znani pozitivni rezultati v oddelku pohištva.

Novo v TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica

Tudi leto 1977 nam bo prineslo vrsto adaptacij naših objektov in novogradenj. Vse večje potrebe po naših izdelkih na tržišču nam narekujejo po novih in boljših prostorih. Že v letu 1976 smo pričeli z gradnjo krojilnice, dokončali pa jo bomo letos spomladi. Objekt krojilnice je obstoječa nadstrešnica, obzidana z iso-span zidaki in zasteklena s »Kopilit« steklom, v katerem se bo vršil razrez lesa za pohištvo. Prav tako se bo za potrebe pohištva zgradila nova lakirnica »shedne« konstrukcije, v velikosti 16 × 80 m, ki bo locirana ob obstoječi hali opaznih plošč. Večjo investicijo nam predstavlja tudi adaptacija obstoječe hale v oddelku pohištva — zamenjava in toplotna izolacija stropa. Omenim naj še objekt prizidek k brusilnici, ki smo ga pričeli graditi še v letu 1976, dokončan pa bo v januarju 1977.

To so večje investicije, pri katerih smo s pripravo dokumentacije pričeli že v letu 1976, z gradnjo pa bomo pričeli oz. dokončali v letu 1977. Poleg teh večjih investicij pa se nam pojavlja mnogo manjših investicijskih vzdrževanj in režijskih del, ki se nam kažejo sproti oz. s potekom proizvodnje.

LF

Ugodje narekuje dolžnosti

Delavec ima pravico do zdravstvenega in drugega varstva in do osebne varnosti pri delu.

Mladina, ženske in invalidi uživajo pri delu še posebno varstvo. Vsakdo pa mora s pravico samoupravljanja in možnostjo odločanja izvajati odločitve o varstvu pri delu. Po prejšnji ureditvi so bili temeljni nosilci varstva pri delu delovne organizacije in zasebni delodajalci, torej tisti, ki zaposlujejo delavce. Po novi ureditvi pa so glavni nosilci varstva pri delu delovni ljudje, ki imajo vse pravice varstva pri delu, s tem pa tudi obveznosti in so za izpolnjevanje teh tudi odgovorni.

Jasno je, da bo ta novost razvila naprednejše in intenzivnejše sile napredka varstva pri delu. Te sile bodo povezane in angažirane do zadnjega člena delovne skupnosti. Zato nihče nima pravice omejevati delavca pri odločanju, in ne more enakopravno z drugimi delavci razpravljati o novih delovnih razmerah ter odločati o dohodku in izdatku za varstvo pri delu.

Pomembno je načrtovanje varnosti zaposlenih. Uveljavljati je varnost na področju proizvodno-tehnične priprave, v nadzoru proizvodnje, vse več poudarka bo potrebno v varstveni vzgoji.

V temeljnih organizacijah bo potrebno poživiti varstveno dejavnost z novimi, sodobnejšimi prijemi. Najbrž bo manj pomembno rutinsko ugotavljanje, kaj se je zgodilo v preteklem obdobju; predvsem bo potrebno preventivno ukrepati in ugotavljati, kako, kje in do kakšnega uspeha smo ukrepali in preprečili, da take ali drugačne nezgode ali nesreče ni bilo.

Take ali drugačne akcije okrog varstva pri delu pa ne bodo smele biti občasne, ampak stalne, strokovne in hitre za zagotovitev varnega dela, dobrega počutja zaposlenih in s tem vzporedno znižanje izostankov z dela, ki niso samo breme delovne organizacije, temveč tudi breme vsakega posameznika in v končni fazi celotne družbe.

TAND

Nagrajevanje po delu in rezultatih dela

Nagrajevanje po delu in rezultatih dela ne sme biti skoncentrirano samo na ocenitvi delovnih mest, temveč moramo sprejeti dejstvo, da je rezultat nagrajevanja sinteza več elementov, in sicer:

1. Vrednotenje zahtevnosti delovne naloge oz. delovnega mesta
2. vrednotenje opravljenega dela na DM oz. vrednotenje izvajalčeve učinkovitosti
3. uspeh gospodarjenja temeljne organizacije.

Kaj je vrednotenje zahtevnosti delovne naloge oz. DM?

Vrednotenje zahtevnosti delovne naloge ali DM je vrednotenje zahtev, umskih in fizičnih, ki jih delovna naloga pogojuje. Pri vrednotenju zahtev se na izvajalca dela ne smemo ozirati, temveč moramo vrednotiti samo DM oz. delovno nalogo. Vrednotenje zahtevnosti DM, smo napravili z ocenitvijo DM.

Kaj je vrednotenje opravljenega dela na DM oz. vrednotenje izvajalčeve učinkovitosti?

Vrednotenje opravljenega dela na DM oz. vrednotenje izvajalčeve učinkovitosti pomeni vrednost

izvajalčevega dela, ki se odraža v količini dela, kvaliteti dela, odnosu do sredstev pri delu, spoštovanju delovnih predpisov, samostojnosti, odnosu do drugih sodelavcev, uspešnem vodenju in vključevanju v delovno nalogo.

Izvajalčevo delo je za delovno organizacijo strošek. Velika količina opravljenega dela in zanemarjen odnos do kvalitete dela, delovnih sredstev in do okolice, še ne pomeni uspešno in učinkovito delo. Delo je za delovno organizacijo tem uspešnejše in učinkovitejše, čimmanj stroškov je izvajalec povzročil s svojim delom. Uspešno delo pomeni gospodarno delo z materialom, s stroji, z okolico itd., kar je bistvena naloga in dolžnost samoupravljalcev.

Za neposredne delavce sicer ugotavljamo, da jih nagrajujemo po opravljenem delu, vendar v bistvu delavca postavljamo čisto v mezni odnos, saj ga ozko nagrajujemo samo po izdelanih komadah in se pri tem ne oziramo na stroške in gospodarnost dela.

Pri nagrajevanju posrednih delavcev pa poleg vrednosti zahtev DM in uspešnega gospodarjenja v TOZD-u, uporabljamo delovni

čas kot edino merilo za OD. Uspeh gospodarjenja je v večji meri odvisen od tržne situacije, ne glede od prizadevnosti in učinkovitosti delavcev. Iz statistike tudi vemo, da je približno polovico delavcev bolj uspešnih in polovica manj uspešnih. Ne moremo biti vsi enako uspešni ali neuspešni. Ugotavljanje uspešnosti v posrednih delih je še posebej pomembno, ker so razlike v učinkovitosti dela tem večje, čim zahtevnejše delo nekdo opravlja. Neugotavljanje uspešnosti dela posameznika pomeni določeno škodo za delovno organizacijo, zaradi neopravljenih delovnih obveznosti in njihovih posledic, kot tudi zaradi neupravičenega nagrajevanja.

Kakšne so prednosti in posledice ugotavljanja učinkovitosti dela?

Delavci se moramo zavedati, da smo samoupravljalci in to ne samo na zborih, temveč vsak dan, vsak na svojem delovnem mestu gospodari s produktivskimi faktorji. Gospodarni odnos do dela v nasprotju z meznim odnosom je družbeno priznan in zato mora biti tudi predmet na-

grajejanja v obliki učinkovitosti dela.

Ugotavljanje učinkovitosti dela je tudi važen element kadrovske politike. Na odgovornejša delovna mesta se morajo kadrovati delavci na osnovni znanja, sposobnosti in prizadevnosti in ne samo po formalnih kriterijih.

Ugotavljanje učinkovitosti omogoča nadrejenim, da bolje spoznajo kvaliteto in slabosti podrejenih. Zato lahko uvajajo ukrepe, ki pomagajo pri izboljševanju učinkovitosti. Podrejeni pa na ta način sprevideta, na katerem področju vodstvo več pričakuje od njega.

Kaj moramo napraviti na področju nagrajevanja?

1. V sistem nagrajevanja moramo uvesti kriterij učinkovitosti dela, in to najprej za posredne delavce.

2. Uvesti je potrebno ustrezno stimulacijo za:

- dela po času
- dela po normi in
- dela po WF normi

3. Nadaljevati delo na področju vrednotenja zahtevnosti DM.

SM

Stimulacija OD za mesec december 1976

Stimulacija A grupe (neposredno delo)

Poprečno preseganje časovnih normativov za december 1976 in kumulativno januar—december 1976

Oddelek (TOZD)	December	kumulativni % jan.—dec. 1976
Žaga	118,66	116,21
Plošče	119,86	117,34
Iso-span	117,34	119,61
Pohištvo	—	123,83
Kovinski oddelek	124,70	125,29
TOZD BOHINJ	119,69	118,37
Žaga	118,97	122,36
Sobna vrata	130,02	121,79
TOZD REČICA	127,19	122,05
TOZD MOJSTRANA	121,34	120,17
Žaga	121,06	115,52
Zabojarna	117,47	116,64
TOZD PODNART	118,50	116,88
LIP	122,20	119,33

Stimulacija B grupe za december 1976

TOZD	Doseganje plana %	Produk- tivnost %	Kritije	Doseganje FIS % dejan. za obrač.	Stimula- cija %	
Bohinj	103,93	105,66	99,01	117,74	82,26	114,57
Rečica	94,55	95,31	135,69	121,03	78,97	114,95
Mojstrana	90,66	98,78	172,00	126,57	73,43	120,92
Podnart	77,95	82,59	79,54	120,78	79,22	104,96
DSSS	98,01	100,68	117,86	119,79	80,21	114,61

Poprečna stimulacija B grupe za obdobje od jan.—dec. 1976

Bohinj	94,81	98,88	106,61	112,68	87,32	113,45
Rečica	95,75	97,97	104,71	110,99	89,01	113,43
Mojstrana	98,49	109,11	92,46	111,31	88,69	114,26
Podnart	95,75	107,06	111,36	104,29	85,76	117,27
DSSS	95,41	100,23	107,70	111,76	88,24	113,94

Stimulacija TOZD trgovine za december 1976

TOZD trgovina	Doseganje plan. ostanka doh. %	Doseganje FIS % dejansko za obrač.	Stimula- cija %	
Poslovalnica Rečica	142,10	90,55	109,35	132,28
Poslovalnica Zagreb	95,16	91,22	108,78	107,12
Vodstvo	125,33	90,85	109,15	120,48

Poprečna stimulacija TOZD trgovine za obdobje I.—XII. 1976

Poslovalnica Rečica	126,73	102,39	97,61	117,99
Poslovalnica Zagreb	100,78	119,45	80,55	104,85
Vodstvo	118,03	108,85	91,15	112,48

Poročilo o izvršitvi programa dela OOSZSMS TOZD lesna predelava „Tomaž Godec“

Boh. Bistrica po volilni konferenci — 28. 11. 1974

I. Komisija za idejno politično delo in SLO — 1975

- udeležba na proslavi 30 let osvoboditve — 9. maj
- udeležba na osrednji slovenski proslavi ob 40 let ZLETA SVOBOD- 30 let. osvoboditve in ZS ter 25 let. samoupravljanja (v Celju)
- udeležba na proslavi v Begunjah (4. julij)
- Jelovica 75
- sprejem mladih v ZK na pobudo OOKZ in OOSZSMS (Bled)
- vključevanje in delo mladih v vseh družbeno-političnih organizacijah in samoupravnih organih

1976

- udeležba seminarja na Pokljuki (3 člani)
- protestno zborovanje za manjšino na Koroškem (udeležba 9 članov)
- Jelovica 76 (udeležba)
- pohod po poteh okupirane Ljubljane (4 člani)
- udeležba na sprejemu štafete (3 člani)
- udeležba na pohodu od spomenika do spomenika (3 člani)

- vključitev 9 članov v partijske enote
- sodelovanje in delo v vseh DPO in samoupravnih organih

II. Komisija za propagando in informiranje 1975 in 1976

- dopisovanje v list »Glasilo«
- izpolnjevanje evidenčnih listov za člane OOSZSMS
- izdelava propagandnega materiala za razne akcije
- udeležba člana na seminarju za dopisnike in poročevalce (Portorož) Sodja Branko
- obveščanje OKZSMS o delu OO
- naročilo revije »Mladina« — 10 izvodov

III. Komisija za kulturo 1975

- organizacija in celotno vodenje proslave ob »Dnevu žena«
- predavanje tov. Egonu Miheliču o lepotah Bohinja
- organizacija predavanja tov. Staneta Tavčarja z diapozitivi (štirikrat)
- organizacija koncerta »Zadovoljnih Kranjcev«
- prireditev družabnih večerov (s plesom) v Pionirskem domu v Boh. Bistrici

1976

- počastitev kulturnega praznika »8. februar«
- organizacija izleta v Škocjan in Lipico
- Na splošno je med mladinci zelo slabo zanimanje za kulturne prireditve.

IV. Komisija za šport 1975

- tekmovalje v počastitev dneva JLA (22. dec.)

- moški: šah 4. mesto odbojka 3. do 4. mesto ženske: odbojka 1. mesto
- udeležba na smučarskem sindikalnem prvenstvu in zimski lesariadi
- udeležba odbojkarjev in odbojkaric na tekmovalju ob dnevu mladosti (mladinke — 1. mesto)
- udeležba na letni lesariadi (v vseh panogah)

- nabava mize in loparjev za namizni tenis in tekmovalje v občinski ligi naših članov

1976

- udeležba na tekmovaljih za počastitev dneva mladosti (namizni tenis, odbojka, keglanje, šah)
- udeležba na smučarskem sindikalnem prvenstvu
- udeležba na letni lesariadi

Boh. Bistrica, 10. 12. 1976

Volilna konferenca v Bohinjski Bistrici

31. člen Statuta ZSMS narekuje, da traja mandat organov ZSMS kakor tudi organov TK ZSMS dve leti. Ravno zaradi tega smo se letos zopet zbrali na redni volilni konferenci.

Glavne naloge konference so bile:

- seznaniti mlade o delu aktiva v letu 1975—76
- seznaniti mlade o finančnem stanju aktiva
- razprava na poročilo
- izvolitev delovnega in nadzornega aktiva

Konferenci, ki je bila dne 12. 12. 1976 v okrepčevalnici TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica je prisostovalo od 102 člana le 28 mladih. Vabilu pa se je odzval tudi sekretar ZK tov. Mencinger Franc.

Volilno konferenco je otvoril namestnik predsednika tov. Arh Jaka, med katerim je pozdravil vse navzoče in predlagal delovnega predsednika konference tov. Sodja Brankota.

Mandatno obdobje naše OO ZSMS se je pričelo po kongresu ZSMS. Naše delo smo začrtali s programom dela, za mandatno obdobje. Programa pa nismo v celoti realizirali, za kar pa so vzroki v preobširnem programu, premajhni odgovornosti nekaterih članov predsedstva in OO.

Eden glavnih vzrokov za ne-realizacijo programa pa je nezainteresiranost. Za delo naših

mladincev. Večkrat je bil tudi problem slabe informiranosti: namreč vabila so bila oddana, niso pa prišla v roke članom predsedstva tako, da so bile udeležbe na sejah predsedstva vedno mi-

ni. Po razpravi je sledila razrešnica staremu odboru predsedstva, nakar so sledile volitve. Izid volitev je bil sledeč:

— novo delovno predsedstvo sestavljajo:

1. Branko Sodja — predsednik
2. Mencin Jelka — tajnik
3. Mencinger Helena — blagajnik

Člani:

- Arh Janez
- Podbevšek Jaka
- Stare Zdravko
- Medja Anton
- Resman Majda
- Arh Jožica

Nadzorni odbor:

1. Urbanc Marjan, predsednik
2. Jensterle Dragica, član
3. Sodja Danijel, član

Ob koncu volilne konference nam je spregovoril še tov. Franc Mencinger in nam zaželel mnogo delovnih uspehov in da bi v novem mandatnem obdobju bili še bolj delovni in konkretni pri izpolnjevanju danih nalog.

Branko Sodja

Zakaj tako malo?

V četrtek, 23. decembra 1976, je v sejni dvorani GG na Bledu potekal zbor delavcev DSSS LIP Bled. Zbor bi se moral začeti ob 13. uri, vendar se je začel 20 minut kasneje. Čakali smo, kdaj se bo še kakšen zamudnik prikazal skozi vrata. Kljub zamudnikom pa je še vedno bila navzoča le slaba polovica članov DSSS.

Vprašali smo se, kje so ostali? Ali res niso prišli iz upravičenih razlogov? Ali so tisto uro, od 13.—14. ure imeli toliko opravkov? Zbor je bil imenovan le za delni zbor. Za ostale člane našega kolektiva se bo pripravil še en delni zbor, za tiste, ki se zbora niso udeležili.

Ob vsem tem lahko ugotovimo veliko neresnost in ignoracijo resnih zadev, katere zadevajo vsakega posameznika in vso delovno skupnost. Na zboru se rešujejo razni problemi, kar delav-

ca žuli. Toda zakaj tako malo pripomb in predlogov iz vrst delavcev?

Vsakega so posebej obvestili za četrtek, ura je bila natančno določena v vabilu. Navzoči so zasedli zadnje tri vrste v sejni dvorani, prve klopi in stoli so ostali prazni.

Zbor je bil zaključen ob 14.30. Ob 14. uri so navzoči z jezo gledali na urne kazalce. »Kdaj bodo zaključili,« smo se spraševali, vsakemu se je mudilo na svojo pot. Tako je bilo, pa gotovo še bo. Vendar pa bi se lahko bolj resno zavzeli za stvar, za skupne zadeve v prihodnosti.

Bodimo bolj samokritični, kaj res ni čuta do obveznih sestankov, zborov in sej?

Čas, v katerem živimo, je hiter in poln sprememb. Mislim, da je potrebno, da v tem času tudi delamo bolj pametno in preudarno.

Vesna

Kotlovnica v TOZD Rečica Sistem cevi, po katerih potujejo skoblanci, žagovina in drugi podobni ostanki pri obdelavi v zbiralni silos. Od tu se potem odsesavajo v kurišče

Predavanje iz SLO

Republiški sekretariat za ljudsko obrambo SR Slovenije je predpisal za leto 1976 učni načrt za obrambno vzgojo delovnih ljudi, ki vsebuje temi:

1. Požarnovarnostni ukrepi in gašenje požarov v miru in vojni
2. Samozaščita prebivalstva v vojni in ob drugih hudih nesrečah

Svet za ljudsko obrambo skupščine občine Radovljica je določil, da bosta obe temi posredovani zaposlenim v obliki predavanj preko Delavske univerze Radovljica. Za prvo temo je določil 4 šolske ure, za drugo pa 2. Udeležba na predavanjih je bila obvezna za vse zaposlene.

Predavanje iz prve teme je imel tov. Viktor Pogačar z Bleda, iz drugega pa Miran Špicer iz Radovljice.

V našem podjetju smo organizirali po TOZD tri predavanja — v Boh. Bistrici za TOZD »Tomaž Godec« Boh. Bistrica, na Rečici za TOZD Rečica in na Bledu za DSSS, TOZD Podnart, TOZD trgovino in za zamudnike iz TOZD Rečica, drugod je bila slabša.

Predavanja so bila zanimiva in poučna. Vsi zaposleni se moramo zavedati, da je samozaščita prebivalstva v vojni in v miru ob hudih nesrečah dolžnost vseh državljanov naše domovine. Zato je nujno potrebno stalno pripravljati prebivalstvo za samozaščito. Te priprave so ravno predavanja, ki jih organiziramo vsako leto. Podobna predavanja bodo tudi v letu 1977 in zato apeliramo na vse zaposlene, da se brez izjeme predavanj udeležijo. Z izpopolnjevanjem pokažemo svojo zavest do naše skupnosti.

Splošni ljudski odpor je v današnjih razmerah v obrambnem pomenu najbolj uspešna oblika odpora, zlasti malih narodov, katerega del je tudi samozaščita prebivalstva. SLO je zato koncept obrambne politike samoupravne socialistične družbe, ki temelji na odporu celotnega naroda. SLO pomeni, da ni delčka naše domovine, ki bi ga prepustili agresorju brez boja in odpora vsega prebivalstva. Priprave splošnega ljudskega odpora so postale del procesa krepitve samoupravnih odnosov tudi na obrambnem področju.

Največ bomo prispevali h konceptu SLO, če se bomo stalno pripravljali in dopolnjevali svoje znanje.

Blazevič

Zahvala za pomoč

Tolminsko občino je prizadel maja 1976 potres, ki je povzročil ogromno škodo na stanovanjskih, gospodarskih in komunalnih objektih. Potres je zlasti prizadel škodo v vaseh na levem bregu Soče, v Kobaridu, Breginjskem kotu in v vaseh proti Bovcu. Tudi v ostalih vaseh v občini je povzročil škodo, ki je terjala in bo terjala velike napore delovnih ljudi in občanov še v naslednjih letih, da odpravimo njegove posledice. Dodatno škodo in še večje probleme nam je povzročil potres 11. in 15. septembra, ki je zlasti v nekaterih vaseh poškodoval še tisto, kar se je dalo popraviti.

Takoj po potresih septembra smo morali spremeniti program dela, ker je to narekovalo stanje, ki je nastalo v naših vaseh.

Pričeli smo z izgradnjo 475 montažnih stanovanjskih objektov, 30 večnamenskih montažnih objektov in sanirati tista stanovanja, ki so bila še uporabna.

Od prvih dni dalje so pričeli delati v krajevnih skupnostih urbanisti, gradbeni delavci, montažerji in njihovi kooperanti. Več kot 40 gradbenih inženirjev in tehnikov nadzoruje dela in svetuje našim občanom, kako naj popravijo, da bo hiša trdna in varna. Pomoč je prihajala iz vseh krajev, v akcijo obnove »Posočja« so se vključili vsi delovni ljudje in občani naše republike. Tudi iz sosednjih bratskih republik so nam priskočili na pomoč v materialu in denarju. Pomagali nam bodo pri obnovi šolskih objektov.

V Posočju so v poletnih dneh delovale mladinske delovne brigade iz različnih krajev naše domovine. Od prvih dni je na našem območju na najkriticnejših mestih in delih prisotna JLA.

Zlasti po septembrskem potresu so prihajali delovni ljudje in občani iz različnih krajev naše republike in nam pomagali pri odpravljanju posledic potresa. Delali so pri tistih delih, kjer je bilo najbolj potrebno. Spravljali so poljske pridelke, odvažali pohištvo iz hiš, čistili ruševine in delali na stalnih delih pri novogradnjah in sanacijah stanovanjskih objektov.

V najtežjih trenutkih za našo občino, občane in delovne ljudi so nam bili ob strani vsi in to nam je dajalo moči, da smo tudi mi občani sprejeli odločne ukrepe za odpravo posledic potresa.

Ponovno je bila izpričana solidarnost do ljudi in krajev, ki jih je prizadela nesreča. To pa pomeni mnogo več kot samo delovni učinek, ki je bil in bo izredno pomemben, to je dokaz zavesti in predanosti samoupravni družbi, ki človeka ne pusti v stiski nikdar samega. Ne da se napisati, kaj vse smo ob tistem trenutku, ko ste nam bili ob strani, občutili. Vse to nam je vlivalo vero in moč v lepši ju-

trišnji dan. Brez vaše prisotnosti, pomoči in dela, ki ste ga opravili, vsega tega ne bi mogli. Premalo vam bomo rekli, če rečemo samo hvala, povedati bi vam morali vse tisto, kar so naši občani doživljali ob nesreči, ki jih je prizadela. Ko so videli, da ste ob njih in da jim pomagate, se je ponovno navzela samozavest, za kar ne najdemo besed hvaležnosti, ker beseda ne more povedati tega, kar človek občuti, ko v stiski ni sam.

Vljudno vas prosimo, da prenesete našo zahvalo in priznanje za pomoč, ki ste nam jo nudili.

Komunisti — kulturni delavci ocenili samoupravno organiziranost kulturne skupnosti Radovljica

Aktiv komunistov — kulturnih delavcev radovljiške občine, ki šteje nekaj nad 70 članov je na zadnji seji sredi decembra ocenil samoupravno organiziranost in dejavnost kulture v občini ter nakazal izhodišča za nadaljno organizacijsko in vsebinsko usmerjenost kulturne skupnosti v skladu s sklepi in stališči izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS.

Oceno je pripravil sekretariat aktivna na osnovi vprašalnika o samoupravni organiziranosti in idejnopolitični usmeritvi, ki je enoten za vse SIS na Slovenskem.

Člani aktiva so ugotovili, da je navzlic opaznem napredku v uveljavljanju delegatskih razmerij in samoupravne organiziranosti v skupščini kulturne skupnosti in njenih organov, še marsikaj, kar omejuje demokratično, samoupravno oblikovanje kulturne politike, njeno širino in dostopnost slehernemu delovnemu človeku in občanu.

Formalno pravni organiziranosti kulturne skupnosti po določilih zakona sicer ni kaj očitati, kot tudi ne sami strukturi delegatov v stalnih organih, kjer je neposredno vključeno 25 članov ZK, pretežno iz zborov uporabnikov. Upravičena kritika pa je bila izrečena na račun uveljavljanja in učinkovitosti delegacij in delegatov ter njihovega neposrednega vpliva na kreiranje programske usmeritve kulturne skupnosti, povezavo med bazo in skupnostjo in nenazadnje tudi na njihovo družbeno odgovornost. Skratka, delegacije in delegati iz združenega dela in krajevnih skupnosti še niso povsem upravičili svoje vloge na področju kulture. Resnici na ljubo, tudi v drugih interesnih skupnostih ni dosti boljše, kar je pripisati neustreznosti že začetni zasnovi splošnih delegacij za SIS. Na aktivu so se zavzeli za nujne spremembe v sestavi delegacij, ki bi delovale, če že ne posebno za vsako interesno pa vsaj za sorodne skupnosti. Aktivu se je zdel še najbolj sprejemljiv predlog za ustanovitev posebnih delegacij v TOZD, OZD in KS za izobraževanje, kulturo in telesno kulturo, v kolikor pa so dane možnosti pa tudi za vsako od naštetih skupnosti posebno. Ugotovili so, da tudi na področju kulture niso bila uveljavljena ustavna in zakonska določila v ravnopravnosti skupščine kulturne skupnosti z zborom združenega dela občinske skupščine.

Prav tako pa še niso ustanovljene temeljne skupnosti za posamezne dejavnosti v kulturi za kar se je že pokazala potreba pri sprejemanju programov, dogovarjanju in usklajevanju, zlasti pa pri enakopravnem vrednostnem tako imenovane poklicne in amaterske kulturne dejavnosti.

Očitno je tudi, da še vedno ni povsem izločen stari proračunski

vsem članom vašega kolektiva. Vse to bomo znali vedno ceniti, naša obveza pa je, da bomo pravilno, v skladu s prejetimi pravilniki, dodeljevali pomoči in da vse naše napore vložimo, da čimprej saniramo škodo, ki nas je prizadela.

Zelimo vam mnogo uspehov pri vašem delu, da bi v novem letu, dosegli vse tisto, kar si želite in da bi člani vašega kolektiva doživeli čimveč srečnih in prijetnih dni.

Se enkrat lepa hvala za vse, kar ste naredili za tolminsko občino.

Sprejmite tovariške pozdrave.

Predsednik odbora

Ladava Anton, dipl. ing.

Med ljudmi se marsikaj zgodi

Na začetku novega leta smo. Vsako leto pa pravzaprav hitro mine. Dnevi se enakomerno stapljajo v mesec; meseci se zlivajo v leta, leta se nabirajo. Tistim, ki se čutijo mlade po srcu, čas gotovo hitreje mine. Tistim, ki so bolj kot drugi siti vsakdanjosti, teče leto prepočasi.

Po prazničnih dnevih se bolj ali manj utrujeni vračamo na stara delovna mesta, k svojim starim sodelavcem. Delamo z njimi, z njimi govorimo. Obstajajo razlike: eni govorijo več, drugi so bolj redkobesedni. Tu pa ne mislim pisati o tem, koliko besed v 8-urnem delovnem dnevu spregovori ta ali oni. Napisal bom nekaj čisto vsakdanjega. Zdelo se mi je potrebno, da se o tem spregovori v Glasilu. Zadeva je namreč v medsebojnih kolektivnih odnosih. Vsakdo bi se moral zavedati, da so mirni medsebojni odnosi med delavci eden izmed važnih faktorjev za uspešno delo v podjetju. Poznamo pa dobre in malo slabše delavce, prijatelje v kolektivu. Tako je tudi po drugih delovnih organizacijah.

Vemo, da nismo nezmotljivi, da smo zadirčni, drezavi — skratka, imamo svoje slabe dneve. Kar zadéva pozdravljanje, pozdravljamo nadrejene, po letih starejše sodelavce. Včasih pozdravimo zato, da ne bo mislil, da sem prevzetan. Mnogi se delajo prijazne. Za dobre in iz srca izgovorjene besede si pogosto ne vzamemo časa. Izgovarjamo se, da smo preveč zaposleni in pravimo, da živimo v živčnem, napetem času.

Tako si zaslužimo vsakdanji kruh, v teku vsakega meseca se med ljudmi tudi marsikaj zgodi. Nadrejeni ozmerja podrejenega, podrejeni vpije nad mojstrom. Pridejo kregi in razprtije.

Poznam delavca, ki je sicer izobražen mož. Večkrat pa se na delovnem mestu ne more kontrolirati, tedaj izbruhne na dan s

primitivnimi izrazi in tako potolaži svoj bes.

Pred mesecem dni se je znesel tako na svojo sodelavko, ki je po krivem poslušala njegove očitke. To dekle se ne razjezi za vsako malenkost. Takrat pa je ostala še nekaj časa zelo slabe volje. Tako se je zgodilo tistega decembrskega dne, ko se je prenapet človek vedel nedostojno. Morda ga kdo še spoštuje. Količkor poznam njo, ga bo le s težavo pozdravljala, spoštovala pa ga gotovo ne bo.

Vprašajmo se, kaj bi bilo, če bi vsi postopali po njegovem receptu! Delovno vzdušje bi postalo pekel. Ima takšen človek še kaj srčne kulture? Če se obnaša tako na delovnem mestu, kako gre doma? To ni naša stvar, kakorkoli že, v družbeni skupnosti, kjer ustvarjamo vsi za skupne interese, bi se morali znati vesti kot kulturni ljudje.

Preberimo si znano knjigo Kako si pridobiš prijatelje, kjer so opisani tudi odnosi med delavci.

Ker se je začelo spet novo leto, katero bo morda še bolj naporno kakor lani, sem mislil, da je prav, da napišem tale članek. Delavca, ki je ponižal tisto dekle, ne bom pozabil.

Ivan Cankar je nekoč napisal: »Besede kot kamen težke so obležale na dnu srca, nosil jih bom tam do konca življenja.«

Opazovalec

Skelet za vhodna in garažna vrata v Mojstrani se sestavi na stikalni mizi, kjer se na spojih še pritrdi s sponkami, kot kaže gornji posnetek

Dopisuj v svoje glasilo!

Rak na jetrih, žolčniku in trebušni slinavki

Od 4064 bolnikov, pri katerih smo leta 1972 zdravniki v Sloveniji ugotovili, da so na novo zboleli za rakom, jih je 23 prizadel rak na jetrih, 69 na žolčniku, 88 pa rak na trebušni slinavki. Ti trije organi ležijo globoko v trebušni votlini in je zato znamenja rakastih obolenj na njih težko pravočasno poiskati. Zato se pri raku na teh organih še zlasti usodno zastavlja vprašanje: kako ga pravočasno odkriti?

Pri ugotavljanju seveda nismo brez moči, kajti rak, vsaj pri nas, le redko kdaj napade sicer zdrava jetra, žolčnik ali trebušno slinavko. Najpogosteje se razra- ste po predhodnih boleznih, zato ga lahko domnevamo. Ob primerni skrbi za bolnika, ob pravilni bolnikovi zavzetosti za zdravje, ga tudi pravočasno odkrijemo in ozdravimo.

Rak na jetrih se na primer najpogosteje razvije iz jetrne ciroze. Med predrakava stanja lahko štejejo tudi nekatera parazitarna obolenja jeter in kar za Slovenijo sicer ni značilno, pomanjkljivo prehrano. Primeri se tudi, da se rakavi zasevki vkra- dejo v jetra iz svojih prvotnih kotišč, denimo iz prebavnega trakta, se pravi iz želodca in črevesa ali iz pljuč, dojki ali od drugod.

Podobno velja za raka na žolčniku. Tudi ta ima svoje predhodnike. To so v 80 odstotkih žolčni kamni ali pa kronično vnetje žolčnika, ki pa je po navadi spet posledica žolčnih kamnov.

Če zaslutimo raka, naj nas vodijo naslednja načela:

Prva znamenja še ne pomenijo raka.

Podobni simptomi se pojavljajo tudi pri drugih boleznih.

Pretiran strah je nepotreben in celo lahko škodljiv.

Kako lahko začutimo najzgodnejše pojave? Dve tretjini naših bolnikov sta jih začutili v obliki splošnih prebavnih težav, kot so slabost, bruhanje, napenjanje, zaprtje, tiščanje oziroma nejasne trebušne bolečine, hujšanje, zlatenica in zvišana temperatura.

Vsa ta znamenja seveda niso značilna samo za raka. Pogosteje oznanjajo kakšno drugo bolezen prebavnih organov, za katero niso značilne obe tvorbe. Kljub temu moramo ob takšnih znamenjih takoj k zdravniku. Edino on lahko odkrije pravo naravo bolezni.

Tu pa se zdravniki srečujemo s pojavom, ki nam nikakor ni ljub, ki nam znatno otežuje zdravljenje in ki le pogloblja rakavo mračno slavo. Marsikdaj vprašamo bolnika, zgroženi nad njegovim stanjem, zakaj je zamenjal svoje težave in ni prišel po pomoč ob prvih znamenjih, ki jih je čutil? Tako zve- mo, da marsikdo ni hotel priti k nam le zato, ker se je bal pogledati resnici v oči. Le zaradi strahu, da je morebiti zbolel za rakom, zgubi odločnost in se prepusti usodi. Mnogi naši ljudje so namreč še zmeraj prepričani, da diagnoza rak pomeni — smrtno obsodbo.

To pa je zmota, včasih tragična zmota. Upanja za ozdravitev je mnogo več, kot to mnogi mislijo. Če raka zgodaj odkrijemo in pravočasno ozdravimo, je lahko ozdravljiv.

V začetnem stadiju razvoja raka se sicer lahko pripeti, da ob prvem pregledu tudi specialist ne bo pravilno presodil njegovih znamenj. Lahko pa mu zaupamo, da bo bolnika ponovno preiskoval vse dotlej, dokler ne bo za-

nesljivo razčistil, za kakšno obolenje gre.

Vzrok za težavno ugotavljanje je v tem, da ima rak nešteto vid- ezov. Njegov začetek je lahko zahrbtnen in počasen ali pa eks- ploziven, z naglim razsojem po organizmu. Na dojki ali na koži nam ga ni težavno odkriti. Mnogo bolj je ugotavljanje zapleteno in zahtevno pri prizadetosti skritih organov, kot so trebušna slinavka, jetra in žolčnik. Na teh dolgo neopazen: od prve rakave organih je potek razvoja raka celice do tumorja. Ta je najprej majhen kot bučikina glavica, po- tem pa postaja vse večji in večji, dokler naposled ne prizadene funkcije organov in začne povzročati težave. Prav zato so pri vseh predrakavih stanjih, kot so jetrna ciroza in druge bolezni, ki smo jih omenili, nujno potre- bne ponovne skrbne preiskave. Le tako lahko raka odkrijemo na samem začetku, takrat, ko je še krajjevo omejen in ga lahko korenito ozdravimo.

Raziskovalci vztrajno iščejo nekaj splošen test, s katerim bi lahko zanesljivo ugotavljali za- četna rakava obolenja. Prelepo bi bilo, če bi to bila npr. laboratorijska preiskava krvi, ob kateri bi nas lahko določene spre- membe opozorile na raka, tako kot je na primer zvišan krvni sladkor, znamenje sladkorne bo- lezni. Žal takega testa za večino rakov danes še nimamo, nemara prav zato, ker je šlo za Luno več sredstev in sil kot za razis- kave raka.

Vendar pa imamo tudi v času, ko nam še ni na voljo tak splo- šen test, nekaj zadovoljivih me- tod za zgodnje ugotavljanje raka. Razen tega pa poznamo tudi nekaj simptomov, ki nas lahko opozorijo nanj. Tako opozorilo je npr. zvišana sedimentacija rdečih krvničk v krvi, prav tako povečana jetra ali žolčnik, ki ju ob preiskavi lahko otipljemo. Vendar je treba spet povedati, da je zvišana sedimentacija po- gostna tudi pri raznih vnetjih in drugih boleznih. Povečana jetra pa so veliko bolj kot za raka značilna za vnetje jeter, cirozo, alkoholizem, srčna obolenja itd.

Ker se ta obolenja lahko zahr- bno sprevržejo v raka, je po- trebnih nekaj orientacijskih pre- iskav: najprej rentgensko slika- nje žolčnika, želodca in dvanaj- sternika. Hkratne laboratorijske preiskave za analizo encimov kr- vi nam lahko zelo koristijo. Kor- istne so lahko tudi preiskave z radioizotopi. Te nam lahko po- kažejo okvare na jetrih že, če je tumor velik dva centimetra.

Biokemične laboratorijske pre- iskave pa vendarle niso popolno- ma zanesljive. Težava je v tem, da tumor lahko uniči že polovi- co jetrnega tkiva, pa jetra še zmeraj opravljajo svojo nalogo v tolikšni meri, da so izvidi nor- malni in nas tako pustijo na ce- dilu.

Onkologija pa vendarle koraka spodbudno naprej. Napredek v ugotavljanju raka nam je prin- sla citološka diagnostika. Jetra, žolčnik in trebušna slinavka iz- ločajo namreč po skupnih izvo- dilih v dvanajsternik sokove. Če dvanajsternik izperemo, lahko pod mikroskopom odkrijemo v teh sokovih odlučene rakave ce- lice. Najbolj zanesljiv diagnosti- ni ukrep pa je takoimenovana laparoskopija. Lotimo se je ta- ko, da trebušno steno krajjevo omrtvičimo in jo prebodemo; skozi to odprino uvedemo v tre- bušno votlino optičen instru- ment, ki mu pravimo endoskop. Z vbrizganjem zraka trebušne

stene nekoliko razmaknemo, to- liko, da lahko pregledamo povr- šino jeter, dele žolčnika, črevesa in sprednjo steno želodca. Pri tem lahko odščipnemo tudi ko- šček sumljivega tkiva, da bi ga preiskali pod mikroskopom in ugotovili, ali gre za raka ali ne.

Rak je torej odkrit, kaj sedaj? Najuspešnejše orožje je nož, če z njim uspemo, da rakavo tkivo v celoti izrežemo. To pa je mo- goče le takrat, kadar je rak še omejen in se še ni predaleč raz- širil v okolico. Kadar raka ni moč v celoti izrezati, nam neka- tere možnosti nudi sodobno ob- sevalno zdravljenje. Z njim bol- niku lahko olajšamo težave in podaljšamo življenje. Sodobne obsevalne naprave: »gamatron«, »teratron« in »betatron« so nam na voljo tudi na našem onkolo- škem inštitutu. Z žarki visoke energije, ki jih natančno usme- rimo v določeno globino, lahko rakavo tkivo popolnoma uniči- mo ali pa ga vsaj za nekaj časa zavremo v rasti.

Raziskovalci po svetu pa se zdaj vse bolj ogrevajo za kemo- terapijo, za zdravljenje z zdravi- li. Ta sredstva imajo vsekakor največjo bodočnost v zdravlje- nju raka, saj z njimi lahko na- pademo rakave celice tam, kjer jim s kirurgijo in z obsevanjem ne moremo blizu.

Danes je glavna vloga kemote- rapije lajšanje napredovale bo- lezni in njene vrednosti ne bi smeli podcenjevati. Često pozab- ljamo, da gre v interni medicini pri večini boleznih samo za pali- ativno in ne vzročno zdravljenje. Bodočnost kemoterapije pa je v kombinaciji s kirurgijo in radio- terapijo v zdravljenju začetne bolezni.

Rešitev problematike zdravlje- nja raka vidimo v iskanju bolj učinkovite terapije. To zahteva klinične raziskave novih zdravil in kombinacij pri napredovali bolezni, ko odpovedo vsi ustalje- ni načini zdravljenja ter vklju- čitev tako dobljenih optimalnih shem s kirurgijo in radioterapi-

jo v zdravljenje začetne, dom- nevno ozdravljive bolezni. Dom- nevamo, da bo predlagana stra- tegija odkrila načine, s katerimi bomo uničili subklinična mata- stična mikrožarišča in rizičnim bolnikom podaljšali preživetja.

Strah pred rakom je vsajen v vse nas. Nespametno pa je, če zapiramo oči pred njim in se ne- bogljeno vdamo v usodo. Še zmeraj premalo znano dejstvo je, da se proti tej bolezni lahko uspešno borimo, če le znamo do- volj skrbeti za svoje zdravje. Tu- di za raka velja stara resnica, da je bolezen bolje preprečevati kot zdraviti. Tudi pri tako zavrat- nem raku, kot je le-ta na jetrih, žolčniku in trebušni slinavki, lahko nekaj storimo za njegovo preprečevanje: ne pretiravajmo s pitjem alkoholnih pijač, skrb- mo za zdravo in redno prehrano ter se — če imamo žolčne kamne — čimprej odločimo za operaci- jo.

dr. Marjan Naglas

Ali je pri nas tudi tako?

Vsak dan bi morali delati sedem ali osem ur, ker pač tako veleva zakon, za tak čas preje- mamo tudi plačilo v kuvertah, raziskave pa kažejo, da prejema- mo plačilo tudi za prijetne urice počitka. Analiza, ki so jo opravi- li v vojvodinskih organizacijah združenega dela, kaže, da na delovnem mestu ne delajo oziroma

da slabo delajo prav tisti ljudje, ki so najbolje plačani, saj prihaja do zastojev v proizvodnji predvsem zaradi slabe organizi- ranosti dela. Ko so vojvodinski sindikati natančno proučili osem- urni delovni čas, so ugotovili, da traja dnevni odmor pol ure, 34 minut izgubijo delavci za letne dopuste, 38 minut za izostanke z

dela, na orodje ali surovine ča- kajo vsak dan 16 minut, 34 minut trajajo okvare na strojih, 5 minut zastoja povzročijo prekri- nitve toka in sestanki med delov- nim časom, 9 minut samovoljne prekinitve dela, za čiščenje stroja pa porabijo delavci vsak dan po- prečno 2 uri in 3 minute. Po vsem tem zares ne moremo go- voriti več o osemurnem delavni- ku, kajti v resnici dela delavec vsak dan le 3 ure in 6 minut.

(Članek je bil objavljen v Jani.)

Stališče Dedka Mraza

»Za vse otroke hočem biti enak. Veste, pravičen in enak bi rad bil za vse otroke, vsem bi rad prikazal s svojim sprem- stvom enako čudovit svet, vsem bi rad nekaj podaril. Težko je to, čeprav me mnogi že razume- jo in mi pomagajo.

Vse imam enako rad, pa sem kljub temu različno bogat prihajal k njim. Vztrajal bom, da hočem biti enak za vse in pika. Moj boj je težak še danes, pa čeprav sem Dedek Mraz s tisoč pravičnimi lastnostmi. Najbolj pa si želim, da se le ne bi kje pojavil kak moj dvojnik. Napo- vedal mu bom »vojno«, pa naj me stane kar hoče. Dedek Mraz hoče biti pravičen pa konec.«

Po tako odločnem stališču Dedka Mraza se je sestal IOKOO sindikata dne 14. 12. 1976 in skle- nil: »Pomagali bomo Dedku Mra- zu pri njegovem boju za pravični pravični svet otrok, podprli ga bomo moralno in finančno ter poskusili onemogočiti vse njego- ve dvojnike.«

Sklep je bil vsestransko pre- tehtan, zavedajoč se pri tem odgovornosti do otrok v lastnem kolektivu, kakor tudi odgovorno- sti do širše družbene skupnosti. Zadolženi, da bodo načela Dedka Mraza izvedena dosledno (širši politični aktiv na občini) so nam obljubili, da nam bodo o uspeš- nosti akcije podrobno poročali. Rezultate bomo objavili v nasled- njem Glasilu. Šele s podrobno in vsestransko analizo uspešnosti akcije bomo ugotovili, če je sklep IO konference dosegel svoj namen.

Štefan Banko

ZAHVALA

Ob izgubi dobre žene

TONCKE DEŽMAN

se zahvaljujem sodelavcem za izraženo sožalje in denarno pomoč.

Hvala vsem, ki so mi v težkih dneh stali ob strani.

Mož Marko,
sinova Marko
in Andrej

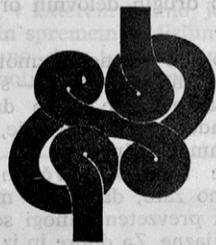
Zimski večeri

*Mračni so zimski večeri
in tihe, predolge noči.
Od hiše do hiše vodijo
v snegu ozke, samotne gazi.*

*Sonce topló že dolgo ne greje.
Ptice prezeble se stisnejo v jeje.
Na oknih ledene rože cvetijo,
snežinke 'z oblakov rosijo
na travnike, polja in breg.*

*V tihem, zimskem večeru
kot drobna snežinka se lepa
misel utrne
spomin na preteklo poletje, ki se
več k nam ne vrne.
Zunaj iz temnih oblakov sneži,
od hiše do hiše vodijo ozke,
samotne gazi.*

Vesna

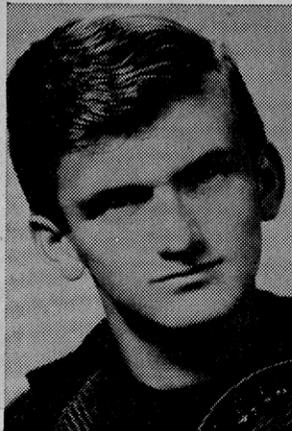

V spomin Marjanu Jakopiču

23. 9. 1947 se je rodil v Spodnjih Gorjah, (na hišni številki 139, po domače pri Klemencu), sin Marjan. Osnovno šolo je posejal v Zgornjih Gorjah, nakar se je zaposlil na LiPovih obratih na Rečici. Bil je preprost fant in je že v osnovni šoli dokazal vse vrline odličnega športnika, kmalu je zastopal naše mladince v državni reprezentanci kot odličen mladinski tekač na smučeh. Že takrat, kot mladinec, je premagoval naše najboljše tekače — člane. Bil je izreden talent za smučar- ske teke, bila ga je sama mišica in izredno zdravo srce. Nje- gov trener, mentor in učitelj, znani predvojni in povojni te- kač, Lovro Ževma, ga ne more pozabiti še danes, bil mu je drugi oče.

Marjan je preminil. Tako kot že mnogi, je tudi on postal žrtev prometne nesreče 29. avgusta 1966 na Bledu. Star ko- maj devetnajst let, je v tej nesreči podlegel v Jeseniški bol- nišnici. Gorjanski Partizan, katerega član je bil, letos že de- setič priraja v njegov spomin nočne tekaške tekme ob baklah. To tekmovalje bo 30. decembra ob 19. uri na Dolgem Brdu v Zgornjih Gorjah. V slučaju, da še ne bo snega, pa bo to tek- movalje preloženo na kasnejši datum.

Jože Ambrožič

Bohinj '77

Organizacijski komitej za XXII. mednarodno FIS »A« tekmovanje v smučarskih tekih, ki ga je vodil predsednik Bajt ing. Franc, je priredil tekmovanje, ki je letos prvič štel za neuradni svetovni pokal, prvi dan 4. 1. 77 solo teke na progi na Pokljuki, drugi dan 5. 1. 77 štafetne teke na progi v Bohinjski Bistrici. Organizatorjem je močno sneženje vsak dan tekmovanja delalo veliko preglavic, toda z vso požrtvovalnostjo in pridnim delom, so tudi letošnjo prireditev pripeljali do konca v zadovoljstvo vseh udeležencev tekmovanja. Na tekmovanju je nastopilo 106 tekmovalk in tekmovalcev iz Avstrije, Italije, SZ, ZDA, Liechtensteina, Francije, DDR, CSSR, Poljske, Švice in Jugoslavije. Prireditev je imela letos izredne kvalitete tekmovalce kot so Italijani Primus, Capitano in Kostner, smučarji iz ČSSR Henych, Simon, Jary in Beran, Francos Peirrat, Američan Card-

(SZ) wel, odlične tekmovalke DDR, in olimpijska zmagovalka v štafeti Henych, Simon, Jary in Beran, Francos Peirrat, Američan Card-

REZULTATI:

člani (15 km) —

1. Vogel Werner
2. Simon František
3. Henych Stanislav
21. Djuričič Tone

Austrija	45.50,27
(ČSSR)	46.10,51
(ČSSR)	46.24,51
(Jugoslavija)	48.46,71

članice (10 km) —

1. Schreiber B.
2. Muhačeva L.
3. Pechman E.
6. Kordež M.

(DDR)	35.21,79
(DDR)	35.34,51

(DDR)	36.37,07
(Jug.)	38.37,06

mladinci (10 km) —

1. Jurič Peter

(Avstrija)	31.44,97
(Avstrija)	31.55,41
(DDR)	32.49,29
(Jug.)	33.21,34

člani 3 x 10 km —

1. Avstrija	2.12.23,4
2. Italija	2.13.09,3
3. Poljska	2.13.24,9
4. ČSSR	2.14.11,9
8. Jugoslavija	2.23.31,2

članice 3 x 10 km —

1. DDR	2.35.50,0
2. SZ	2.41.03,9
3. Francija	2.49.05,7
4. Avstrija	2.51.59,3
5. Jugoslavija	2.55.47,4

mladinci 3 x 5 km —

1. Avstrija	2.17.57,9
2. DDR	2.19.22,0
3. ČSSR	2.27.05,9
5. Jugoslavija	2.27.57,6

ZJ

Kegljanje

Občinsko sindikalno prvenstvo v kegljanju za 1976 je potekalo letos v Radovljici na dvosteznem kegljišču Hotela »Grajski dvor« od 14. do 24. novembra, po posebnem razporedu, ki je bil na-rejen na podlagi predhodnih prijav števila tekmovalcev iz 45 delovnih kolektivov oz. OOS.

Tekmovali so v ženski in moški konkurenci, ekipno in posamezno.

Skupni zmagovalec je bil določen na podlagi vrstnega reda podrtih kegljev in ocenjenega s točkami po znanem sistemu. Za skupno uvrstitev se upoštevajo le tiste OOS in KOOS, ki so nastopile v ženski in moški konkurenci.

Najboljši v ekipni in posamezni konkurenci bodo dobili diplome in spominske pokale, na zaključni prireditvi letošnjih sindikalnih iger, ki bo v soboto, 18. decembra v festivalni dvorani na Bledu. Tu bodo podeljeni pokali in diplome za uvrstitev v preteklem letu v vseh športnih panogah, ki jih je organiziral občinski svet zveze sindikatov Radovljica.

Rezultati občinskega prvenstva v kegljanju:

EKIPNO ŽENSKO (3 tekmovalke)

	kegljev
1. Iskra Otoče	584
2. Veriga	557
3. LIP Bled	557
4. Špecerija	543
5. Almira	536

EKIPNO MOŠKI (5 tekmovalcev)

	kegljev
1. Elan	1088
2. Iskra Otoče	1076
3. GG Bled	1073
4. Veriga	1073
5. LIP Bled	1072

EKIPE SKUPAJ (po točkah in udeležbi)

	točk
1. Iskra Otoče	119
2. Veriga	99
3. Sukno	66
4.—5. LIP Bled	63
4.—5. Vezenine	63

ZENSKO POSAMEZNO (rekreacijski razred)

	kegljev
1. Kapus Marija	200
Almira	200
2. Lebar Metka	198
LIP (Rečica)	198
3. Kokalj Tilka	196
Iskra	196
4. Berčič Ivanka	185
LIP (Podnart)	185
5. Cerkovnik Polona	174
LIP (DSSS)	174
Nastopilo 134 tekmovalk.	

MOŠKI POSAMEZNO

	kegljev
1. Jauk Josip	251
JLA	251
2. Žerjav Franc	243
GG	243
3. Ravnik Rudi	243
TIO	243
4. Ban Milan	237
Invalidi Radovljica	237
5. Urbanc Marjan	234
LIP (Bohinj)	234
22. Černe Alojz	217
LIP (Rečica)	217
59. Vidmar Jože	208
LIP (Bohinj)	208
63. Knaflič Zdravko	207
LIP (Rečica)	207
71. Trojar Srečo	206
LIP (Bohinj)	206
81. Lamovšek Ivan	203
LIP (Rečica)	203
110. Zalokar Mirko	199
LIP (Bohinj)	199
Nastopilo je 552 tekmovalcev.	

V vrstnem redu so upoštevani le tekmovalci, ki so dosegli več kot 199 kegljev.

Helena Bešter

Praznovanje Dedka Mraza v Bohinju

Leto se je izteklo. V glavah naših najmlajših so se porajale iskrene in lepe misli o starem, dobrem dedku Mrazu, mi starejši, ki imamo otroke radi, pa smo jim skušali prislunhiti in jim pripraviti vsaj delček tistega, kar zmoremo v našem skomercializiranem življenju.

Priprave za praznovanje so se začele že zgodaj. SZDL in sindikati v sodelovanju s šolami in DPM so si prizadevali, da bi nooletno veselje prišlo v vsak dom, v vsako krajevno skupnost. Vsak otrok naj bi bil deležen nooletnega veselja. Spoznali smo, da otrok ne potrebuje slaščic, ampak dobron svet dedka Mraza, kjer ne bo pušk in grmenja topov, kjer ne bo socialnih razlik.

V Bohinjski Bistrici smo povabili dedka Mraza kar dvakrat. Prvič nas je obiskal v sredo. Otroci so gledali igrico Zadnje sanke dedka Mraza. Vzgojni smoter igrice: bodimo pravični, ne delajmo razlik.

Še posebno veselo je bilo v četrtek. Šolski otroci so se zabavali dopoldne. Bolj simbolično jih je obiskal tudi dedek Mraz. Iz njegovih besed je izzvenela predvsem želja po pridnem učenju, tovarištvu, medsebojnem sodelovanju. Dopoldne se je dedek Mraz ustavljal tudi v vrtcu.

Vsi otroci Bohinja pa so pričakali dedka Mraza popoldne. Vrtničkarji so pokazali, kaj so se naučili. Prijetno je bilo gledati najmlajše, kako naravno se znajo dobrikati Dedku. Verjetno se bodo še marsikateri starši odlo-

čili, da dajo otroka v vrtec, v skrbne roke tovarišic vzgojiteljic. Po končanem programu vrtničkarjev so zaplesale svoj zadnji ples vitke snežinke z oblubo dedka Mraza, da jih obiščejo na njihovih domovih. Zaba-va pa še ni bila končana. Gledali smo še igrico Čudežna srajca Dopetajca. V boju za čudežno srajco in naklonjenost mlade kraljčice je nad sebičnostjo in pohlepom zmagala skromnost in pravičnost.

Otrok nismo obdarovali na klasičen način. Menimo, da so paketi preživeli, da je pametnejše zbrani denar vložiti v eno samo darilo, ki bo koristilo prej ali slej vsakemu otroku. Odločili smo se na nakup 20-sedežnega kombija. Dedek Mraz je otrokom razlagal pomen skupnega darila, vam delavcem smo ga razložili takrat, ko smo prosili za sredstva. Veliko se je nabralo. Sadove akcije bomo kmalu videli. Če je kdo sedaj nejevoljen, da njegov otrok ni dobil nič otipljivega, bo vesel, ko bo videl, da kombi služi res samo otrokom.

Točne podatke o akciji bomo objavili v naslednji številki vašega glasila.

Delavcem bohinjskih podjetij, ki so se naši akciji odzvali, se najlepše zahvaljujemo.

Zelim vam uspešno novo leto 1977 in veliko medsebojnega sodelovanja.

Za osnovno šolo
dr. Janeza Mencingerja
Boh. Bistrica
Šiljar Andrej

Na višku moči

Zelo »nasekana« možakarja se vračata pozno ponoči po stezi ob jezeru proti domu in veselo prepevata. Ker je enega le preveč zaneslo, pade v jezero. Veseljak pa je tebi nič, meni nič kar naprej prepeval tisto znano: »To še spijemo, pa gremo...!«

Potnik na brzovlaku je opazil, da se vlak prevečkrat ustavlja. Zato vpraša spovednika: »Zakaj spet stojimo?«
»Na tirih leži krava.«
»Krava? Toda danes smo se ustavili že petkrat prej. Ali je tukaj toliko krav?«
»Ne, ta je ista. Toda spet smo jo dohiteli.«

Spomini

Ko na jesen življenja spomine obujam —

na preživela leta —
že 20 let pri LIP-u,
o ti reč presneta,
le kam so zginila ta mlada leta.
Če spomnim se, kako smo včasih
vagone nakladali,
ne mraza se, ne burje bali.
Je teklo nam za vrat, rokav,
pod nebom pa vagon je stal.
Ej to včasih smo preklinjali.
ko zmrznjeno in od snega smo
žamanje v zaprt vagon tiščali.
No pa kaj bi mi dedci,
če pomislimo na naše tovarišice
in na njih pozimi vse premrle
lice.

Kedo takrat je varnostnega
poznal,
da skromno b' nam potuho dal,
da rekel bi: »Saj smo ljudje,
le čuda, da nam še žive.«
Sobote proste bile so sanje,
živ krst takrat ni vedel zanje.
Kjer sedaj je kuhinja,
kjer južne in tople malce se dele,
takrat še bičje raslo je.
V močvirju žabe so regljale,
kjer zdaj od vrat stojijo hale.
Ko mi od doma smo nosili fižol
okisan še zdravi, čili,
če tega bilo je premal pa še od
ranke mrhe mal.

Kolo se časa je sukalo dalje,
od jutra do večerne zarje.
Kdor te vrstice mi oponaša,
naj še ostale malo vpraša.
Pardona norma ne pozna,
koliko petkov kdo ima.

— TOGO

Imamo pa tud' rokavice,
zaradi k' terih imamo vice;
zimskih ni, so razprodane,
letne so, pa vse razdane.

No, pa fantje brez zamere,
za nas vse, so iste cene.
Je pa nekaj res dr'gač,
da se pišemo »Grdač«.

Frnkola

Minuli čas

Kaj bi človek še premišljal
in spominjal mladih dni
čas tak hitro teče
mladih let nazaj več ni.
Pa kaj vam hočem napisati
da bi bilo vsem všeč,
če zgodovino staro bi vam pisal,
marsikdo bi trdil, to ni res.
Težki bili so še časi
ko narod skromne pare je lovil,
trdo skorjo kruha si prislužil
in večkrat grenko kavo pil.
Saj jaz na kmetih sem še rastel,
ko bilo vsega je dovolj,
al' odvrhli so še mene,
ostal le kmečki sem plevel.
Nekdaj slovele so kmetije
in bil v ponos je kmečki stan,
kašče bile dobro založene
in vsak je lepo čredo na pašo
gnal.

Tukaj nekoliko prekinem, ali na
željo jo vam bom mogoče
drugič nadaljeval.

Pa prišla je vojna doba
in vsak je svojo podobo dal,
kdor odšel je v gozdove
bil zaveden je Jugoslovan.
Tako minuli so grenki časi,
žrtev, gorja bilo je dovolj,
saj toplo sonce je zasijalo
povrnil narod se je iz gozdov.
Oj »domovina«, ti si kakor mati,
ki skrbiš za vse,
da doživel' smo lepe čase,
to so zasluge TITOVE.

19 sedeminedemdeseto leto

JANUAR je mesec v letu prvi,
kratki dnevi, sneg in mraz.
Štedimo pri lesu, kmet pri krmi,
mesecev enajst še čaka nas.

FEBRUAR še vedno je začetek.
Poslovno leto bo hudo.
Prenekateri dan in tudi v petek
vse treba narediti bo.

MARCA meseca je čudno.
Hladno ni, še manj toplo,
proizvodnjo spremljati bo budno,
da naprej bo lažje šlo.

APRILA in naprej v sezono
izdelki bodo šli v denar.
Zato bo misliti na modo,
želje kupcev ne puščati v nemar!

MAJA meseca, ko cvetje
spet nam bo narava dala,
rezultat vseh sporazumov za
poletje
praksa s teorijo ga bosta
pokazala.

JUNIJ mesec nam pokaže,
če je plan ta pravi.
Ljudem in strojem se pomaga,
da bi do konca leta vzdržali.

JULIJ je mesec toplih dni,
radi vsi bi letovali.
Teh dobrot deležni nismo vsi,
nekateri bomo s kupci barantali.

AVGUSTA meseca na morje,
nekateri pa v gozd po gobe.
Podjetju se jasni obzorje,
saj v skladiščih ni več robe.

SEPTEMBER mesec pozne sreče.
Potrebno še je pohiteti.
Potrebe kupcev vse so večje,
treba izdelkov več v zalogi je
imeti.

OKTOBRA je pa inventura,
manjka kaj? — se vsi bojimo.
Na višku prometna je kultura —
da malo bo prekrškov,
poskrbimo.

NOVEMBRA polnijo se nam
zaloge,
doma ozimnice čimvečje.
V tovarni hočemo in rinemo na
bolje,
če so dinarji na kupu — vsi smo
dobre volje.

DECEMBER je mesec letnih
obračunov.
Dosežke leta skupaj damo — in
vsakdo zase.
Da delavcev, kmetov — in tudi
nas — pisunov,
bo dober rezultat — le delo nam
kaže!

TAND

TONCL

Kronika

STANJE ZAPOSLENIH ZA
MESEC DECEMBER 1976

TOZD »Tomaž Godec«

	del.	vaj.
Boh. Bistrica	425	12
TOZD Rečica	278	7
TOZD Mojstrana	51	2
TOD Podnart	65	
TOZD Trgovina	13	1
DSSS	74	
	906	22

Poročili so se:

Černe Anica
Marolt Jože

Rodila se je:

Žvan Martinu — hčerka

Glavni in odgovorni urednik: Robič Ivan, tehnični urednik: Freljih Nada, člani: Žitnik Janez, Mencinger Franc, Trojar Andrej, Knaflič Zdravko, Noč Anton, Koselj Ivanka, Jeglič Silva in Kraigher Ciril.

Humor

NA SODIŠČU

Tajnik: »Tovariš sodnik, čudno se mi pa zdi, kako to, da tat ni vzel vsega denarja?«

Sodnik: »Ali pa ste vi sigurni, da je to tavana, kaj pa, če vam je denar vzela žena?«

Tajnik: »Izključeno, če bi denar vzela žena, bi vzela vsega!«

Dva moža govorita o Sloven-
cih.

Prvi: »Mislim, da imajo Slo-
venci dober smisel za humor. Ra-
di se smejiyo...«

Drugi: »... Drugim.«

Prvi: »Povprečen Slovenec po-
pije več vode kot vina.«

Drugi: »Ne razumem.«

Prvi: »Pa me boš razumel. Pi-
je tisto vodo, ki jo nehoti dobi
skupaj z vinom.«

Drugi: »Veš kaj, povprečen
Slovenec je človek, ki zapravlja
po petnajstem, prve dni v mese-
cu pa varčuje.«

Sodnik: »Sosedu ste izrekli med
drugim tudi, da je koza. Želite
še kaj dodati?«

Obtoženka: »Ne hvala, mislim,
da sem bila čisto jasna.«

PREVELIKA PRIZADEVNOST

»Glasujmo za boljši jutri!« je
pisalo na geslih neke Krajevne
skupnosti. Vse v redu in lepo to-
da to pot so krajanj glasovali
za ali proti prispevku za obnovo
pokopališča in izgradnjo mrlji-
ških vežic.

Trenutki tišine

Kadar umre z večerom dan,
ostanem med štirimi zidovi sam.

Brezupno iščem mirne, lepe
sanje.
Brez solz zajokam v zagrenjeni
duši.

To so trenutki tišine.
Tišina nikoli ne mine.

Pride čas, ko brez solza ne
morem zajokati.
Tedaj trenutki so, ko dobro vem,
da sreče nimam sama, da moram
jo iskati.

Najtežji so trenutki mrtve
tišine.

Tišina je v meni kot večna
in nikdar, nikoli ne mine.

Vesna

Zimska

Sem napravljen kot pajac.
Tud' vi b' b'li, če b' b'li na plac,
mraz še v kosti pritiska —
v žepu nas pa suša stiska.

Včasih pride sonce, dež
pod nosom pa pozimi srež.
Kaj pomaga brezrokavnik,
če na nogah nimaš nič?

Bohinjsko polje

Polje, polje ti bohinjsko
tebe gledam žalosten sedaj,
kdaj boš zopet oživelo,
da boš tako kot nekdanj.

Kaj s teboj se je zgodilo
in tako se spremenilo,
bilo dobro si prijazno
ali danes si poteptano.

Koliko seme v tebi je obilno,
v tvoji grudi izobilo,
služiš samemu plevelu,
kakor bil bi dom v pepelu.

Ni sledov od pluga, brane,
vse so brazde poteptane,
vse kmetijstvo je končano
in tako si kaznovano.

Polje, polje ti bohinjsko,
kdaj bo tebi zopet bolje,
ko plevel bo zadušilo
in žito zlato bo skalilo.